

VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2017)0494

Aastaaruanne inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2016. aastal ning ELi poliitika kohta selles valdkonnas

Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2017. aasta resolutsioon aastaaruande kohta, mis käsitleb inimõigusi ja demokraatiat maailmas 2016. aastal ning Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas (2017/2122(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni ja muid ÜRO inimõigustealaseid lepinguid ja dokumente,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse ÜRO 18. detsembri 1979. aasta konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta¹,
- võttes arvesse naiste diskrimineerimise kaotamise komitee üldsoovitusi nr 12, 19 ja 35 naistevastase vägivalla, üldsoovitust nr 26 naistest võõrtöötajate ning üldsoovitust nr 32 naiste pagulasseisundi, varjupaiga, kodakondsuse ja kodakondsusetuse soolise mõõtme kohta,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 18. detsembri 2014. aasta resolutsiooni 69/167², milles käsitletakse kõigi pagulaste (sõltumata nende rändestaatusest) inimõiguste ja põhivabaduste kaitsmist ja edendamist,
- võttes arvesse 18. detsembri 1990. aasta rahvusvahelist konventsiooni kõigi võõrtöötajate ja nende pereliikmete õiguste kaitse kohta³,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1325, 1820, 1888, 1889, 1960, 2106, 2122 ja 2242 naiste, rahu ja julgeoleku kohta,
- võttes arvesse 1951. aasta pagulasseisundi konventsiooni ja 1967. aasta

¹ <http://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/cedaw.pdf>.

² http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/69/167.

³ https://treaties.un.org/doc/source/docs/A_RES_45_158-E.pdf.

pagulasseisundi protokoll¹ ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsioone nr 43 ja 97,

- võttes arvesse ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid²,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 19. septembri 2016. aasta New Yorgi deklaratsiooni pagulaste ja rändajate kohta³,
- võttes arvesse ÜRO 17 kestliku arengu eesmärki ja kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, mille eesmärk on tagada inimestele ja maailmale rahu ja heaolu⁴,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu 12. aprilli 2011. aasta naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon), mille EL allkirjastas 13. juunil 2017⁵,
- võttes arvesse OECD 1976. aastal vastu võetud ja 2011. aastal läbi vaadatud suuniseid rahvusvahelistele ettevõtjatele⁶,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2, 3, 8, 21 ja 23,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 207,
- võttes arvesse ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilist raamistikku ja tegevuskava, mille nõukogu võttis vastu 25. juunil 2012⁷,
- võttes arvesse inimõiguste ja demokraatia tegevuskava aastateks 2015–2019, mille nõukogu võttis vastu 20. juulil 2015⁸,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühist töödokumenti „Inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2015–2019): 2017. aasta juuni vahekokkuvõte“ (SWD(2017)0254),
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 2015. aastal vastu võetud ühist töödokumenti „Sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine: naiste ja tütarlaste elu muutmine ELi välissuhete kaudu aastatel 2016–2020“ (SWD(2015)0182),
- võttes arvesse 28. juunil 2016. aastal komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja

1 <http://www.unhcr.org/3b66c2aa10>.

2 http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf.

3 http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_71_1.pdf.

4 <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

5 <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168008482e>.

6 <http://www.oecd.org/corporate/mne/oecdguidelinesformultinationalenterprises.htm>.

7 https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/131181.pdf

8 <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10897-2015-INIT/et/pdf>.

Julgeolekupoliitika kõrge esindaja Federica Mogherini esitletud Euroopa Liidu üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat¹ ning selle rakendamise esimest aruannet „Ühtsest visioonist ühise tegevuseni: ELi üldise strateegia rakendamine“, mis avaldati 2017. aastal²,

- võttes arvesse nõukogu 21. märtsi 2011. aasta otsust 2011/168/ÜVJP Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohta, millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2003/444/ÜVJP³,
- võttes arvesse 13. mai 2015. aasta Euroopa rände tegevuskava (COM(2015)0240) ja komisjoni 7. juuni 2016. aasta teatist Euroopa rände tegevuskava alusel uue ELi ja kolmandate riikide partnerlusraamistiku loomise kohta (COM(2016)0385),
- võttes arvesse 2007. aastal vastu võetud ja 2017. aastal läbi vaadatud laste õiguste edendamist ja kaitset käsitlevad ELi suuniseid⁴,
- võttes arvesse nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate ning Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni ühisavaldust Euroopa uue arengukonsensuse „Meie maailm, meie väärikus, meie tulevik“ kohta⁵, mille nõukogu, Euroopa Parlament ja komisjon võtsid vastu 7. juunil 2017,
- võttes arvesse 2014. aastal vastu võetud ELi inimõigustealaseid suuniseid sõnavabaduse kohta internetis ja mujal⁶,
- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 19, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklis 19, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 10 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 11 sätestatud sõnavabaduse kaitset internetis ja mujal,
- võttes arvesse 2013. aastal vastu võetud ELi suuniseid usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitsmise kohta⁷,
- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 18, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklis 18, 1981. aasta deklaratsioonis usust või veendumustest tingitud sallimatuse ja diskrimineerimise kõigi vormide kaotamise kohta, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 9 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 10 sätestatud usu- ja veendumusvabaduse rahvusvahelist kaitset,
- võttes arvesse 21. veebruaril 2011. aastal vastu võetud nõukogu järeldusi usust või

¹ http://europa.eu/globalstrategy/sites/globalstrategy/files/regions/files/eugs_review_web_0.pdf.

² http://europa.eu/globalstrategy/sites/globalstrategy/files/full_brochure_year_1.pdf.
³ ELT L 76, 22.3.2011, lk 56.

⁴ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_guidelines_rights_of_child_0.pdf.

⁵ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf.

⁶ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_human_rights_guidelines_on_freedom_of_expression_online_and_offline_en.pdf.

⁷ <https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/137585.pdf>.

- veendumustest tingitud sallimatuse, diskrimineerimise ja vägivalda kohta¹,
- võttes arvesse 2013. aastal vastu võetud ELi suuniseid surmanuhtluse küsimuses²,
 - võttes arvesse 2001. aastal vastu võetud ja 2012. aastal läbi vaadatud ELi suuniseid kolmandatele riikidele suunatud ELi poliitika kohta, mis käsitleb piinamist ning muud julma, ebainimlikku ja inimväärikut alandavat kohtlemist või karistamist³,
 - võttes arvesse rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendavat naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamise ÜRO protokoll⁴ ning Euroopa Nõukogu inimkaubanduse vastu võitlemise konventsiooni,
 - võttes arvesse 2013. aastal vastu võetud ELi suuniseid homo-, bi-, trans- ja interseksuaalide (LGBTI-inimeste) kõikide inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks⁵,
 - võttes arvesse 2001. aastal vastu võetud ja 2009. aastal läbi vaadatud ELi suuniseid kolmandate riikidega peetavate inimõiguste alaste dialoogide kohta⁶,
 - võttes arvesse 2005. aastal vastu võetud ja 2009. aastal läbi vaadatud ELi suuniseid rahvusvahelise humanitaarõiguse (IHL) järgimise edendamiseks⁷,
 - võttes arvesse 2008. aastal vastu võetud ELi suuniseid, mis käsitlevad naistevastast vägivalda ja võitlust kõikide naiste diskrimineerimise vormide vastu⁸,
 - võttes arvesse 2003. aastal vastu võetud ja 2008. aastal läbi vaadatud ELi suuniseid laste ja relvastatud konflikti küsimuses⁹,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrust (EL) 2017/821, millega kehtestatakse konflikti- ja riskipiirkondadest pärit tina, tantaali, volframi ja nende maakide ning kulla liidu importijatele tarneahelaga seotud hoolsuskohustus¹⁰,
 - võttes arvesse 2005. aastal vastu võetud ja 2008. aastal läbi vaadatud ELi suuniseid inimõiguste kaitsjate kohta¹¹,
 - võttes arvesse ELi aastaaruannet inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2015. aastal¹²,

1 http://www.ceceurope.org/wp-content/uploads/2015/08/CofEU_119404.pdf.

2 https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/guidelines_death_penalty_st08416_en.pdf.

3 https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/20120626_guidelines_en.pdf.

4 <https://www.osce.org/odihr/19223?download=true>.

5 <https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/137584.pdf>.

6 https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_guidelines_on_human_rights_dialogues_with_third_countries.pdf.

7 ELT C 303, 15.12.2009, lk 12.

8 https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/16173_08_en.pdf.

9 https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/10019_08_en.pdf.

10 ELT L 130, 19.5.2017, lk 1.

11 https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_guidelines_hrd_en.pdf.

12 <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10255-2016-INIT/et/pdf>

- võttes arvesse oma 13. septembri 2017. aasta resolutsiooni relvaekspordi kohta: ühise seisukoha 2008/944/ÜVJP rakendamine¹,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 2016. aasta resolutsiooni inimõigusi ja demokraatiat maailmas ning Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas käsitleva 2015. aasta aruande kohta² ning varasemaid samateemalisi resolutsioone,
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni inimõiguste ja rände kohta kolmandates riikides³,
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni juriidilise isiku vastutuse kohta inimõiguste raskete rikkumiste puhul kolmandates riikides⁴,
- võttes arvesse oma 5. juuli 2016. aasta resolutsiooni inimkaubanduse vastase võitluse kohta ELi välissuhetes⁵,
- võttes arvesse oma 21. jaanuari 2016. aasta resolutsiooni ELi prioriteetide kohta ÜRO Inimõiguste Nõukogu 2016. aasta istungjärgudeks⁶,
- võttes arvesse oma 25. veebruari 2016. aasta resolutsiooni humanitaarolukorra kohta Jeemenis⁷, milles palutakse asepresidendil ja kõrgel esindajal käivitada algatus, mille eesmärgiks on kehtestada ELi relvaembargo Saudi Araabia suhtes,
- võttes arvesse oma resolutsioone inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte rikkumise juhtumite kohta,
- võttes arvesse oma Sahharovi auhinda mõttevabaduse eest, mille said 2016. aastal Nadia Murad ja Lamiya Aji Bashar,
- võttes arvesse oma 10. oktoobri 2013. aasta resolutsiooni kastipõhise diskrimineerimise kohta⁸, vähemusküsimuste eriraportööri 28. jaanuari 2016. aasta aruannet vähemuste ning kastiüsteemil ja samalaadsetel päritud seisuse süsteemidel põhineva diskrimineerimise kohta⁹ ning ÜRO suuniseid päritolulise diskrimineerimise kohta,
- võttes arvesse oma 17. novembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu toetuse kohta Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule probleemide lahendamiseks ja raskuste ületamiseks¹⁰,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0344.

² Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0502.

³ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0404.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0405.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0300.

⁶ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0020.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0066.

⁸ ELT C 181, 19.5.2016, lk 69.

⁹ http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session31/Documents/A_HRC_31_56_en.doc

¹⁰ ELT C 153 E, 31.5.2013, lk 115.

- võttes arvesse väliskomisjoni raportit ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamust (A8-0365/2017),
- A. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikkel 21 kohustab ELi välja töötama ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP), mis tugineb põhimõtetele, millest on juhindunud liidu enda loomine ning mida liit soovib edendada ka ülejäänud maailmas: demokraatia, õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ning jagamatus, inimväärikuse, võrdsuse ja solidaarsuse põhimõtte austamine ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, Euroopa Liidu põhiõiguste harta ja rahvusvahelise õiguse järgimine; arvestades et, liit ühineb Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga;
- B. arvestades, et praegu kogu maailmas toimuvate inimõiguste ja põhivabaduste rikkumiste, sealhulgas inimsusvastaste kuritegude, sõjakuritegude ja genotsiidi tõttu on hädavajalik, et kogu rahvusvaheline üldsus tegutseks otsustavalt;
- C. arvestades, et inimõiguste universaalsuse kaitsmine ja edendamine ning jagamatus on ÜVJP nurgakivid; arvestades, et parlamendil on ÜVJP kontrollijana õigus sellele, et teda teavitatakse ja temaga konsulteeritakse sellega seotud peamiste aspektide ja põhivalikute asjus (Euroopa Liidu lepingu artikkel 36);
- D. arvestades, et Euroopa Liidu üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias, mille nõukogu võttis vastu 2016. aasta juunis, kinnitatakse, et inimõigusi tuleb järjepidevalt arvestada kõigis poliitikavaldkondades ja institutsioonides, sealhulgas rahvusvahelises kaubanduses ja kaubanduspoliitikas;
- E. arvestades, et ELi sise- ja välispoliitika ning samuti ELi välispoliitika eri suundade vaheline suurem sidusus on ELi eduka ja tulemusliku inimõiguste poliitika põhinõue; arvestades, et suurem järjepidevus peaks võimaldama ELil kiiremini reageerida inimõiguste rikkumiste varajastes etappides ning võimaldama teatud juhtudel näha ette ja hoida ära nende toimepanek, muu hulgas rahvusvahelise kaubanduse ja kaubanduspoliitika valdkonnas;
- F. arvestades, et ELi pühendumus tõhusale mitmepoolsusele, mille keskmes on ÜRO, moodustab liidu välispoliitika lahutamatu osa ja selle aluseks on veendumus, et ülemaailmsetele kriisidele, probleemidele ja ohtudele lahenduse leidmiseks on sobivaim mitmepoolne süsteem, mis põhineb universaalsetel normidel ja väärtustel;
- G. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 207 on sätestatud, et ELi kaubanduspoliitika rajaneb liidu välistegevuse põhimõtetele ja eesmärkidele; arvestades, et kolmandates riikides võivad kaubandus ja inimõigused üksteist mõjutada, ning arvestades, et ÜROs praegu arutlusel oleva juriidilise isiku vastutuse süsteemi ja ülemaailmsete väärtusahelate raames on ärringkondadel tähtis ülesanne pakkuda positiivseid stiimuleid seoses inimõiguste, demokraatia ja ettevõtja sotsiaalse vastutuse edendamisega; arvestades, et heal valitsemistaval ja üldistes huvides toimivatel avaliku sektori asutustel on ettevõtluskäitumises oluline roll; arvestades, et EL panustab jõupingutustesse koostada ettevõtlust ja inimõigusi käsitlev siduv leping;
- H. arvestades, et kõige haavatavamate elanikkonnarühmade, näiteks etniliste, keeleliste ja usuvähemuste, puudega inimeste, LGBTI-kogukonna, naiste, laste, varjupaigataotlejate ja rändajate inimõiguste kaitsmine väärrib erilist tähelepanu;

- I. arvestades, et naised ja lapsed puutuvad kokku ohtude, diskrimineerimise ja vägivallaga, eeskätt sõjapiirkondades ja autoritaarsete režiimide mõju all; arvestades, et sooline võrdõiguslikkus kuulub Euroopa põhiväärtuste hulka ning on sätestatud ELi õigus- ja poliitikaraamistikus; arvestades, et naiste ja tütarlaste vastane vägivald ja nende diskrimineerimine on viimastel aastatel saagenenud;
- J. arvestades, et riikidel lasub lõplik vastutus kõigi inimõiguste kaitsmise eest, jõustades ja rakendades rahvusvahelisi inimõigustealaseid lepinguid ja konventsioone, teostades järelevalvet inimõiguste rikkumiste üle ning tagades ohvritele tõhusa õiguskaitse;
- K. arvestades, et üha suurem hulk inimõiguste rikkumisi, mis ulatuvad sõjakuritegude ja inimsusvastaste kuritegudeni, sealhulgas genotsiidini, pannakse toime riiklike ja valitsusväliste osalejate poolt;
- L. arvestades, et mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadus, sealhulgas vabadus uskuda või mitte uskuda, oma valitud usutavasid järgida või järgimata jätta, usku astuda, sellest loobuda või seda muuta, tuleb tagada kõikjal maailmas ning seda tuleb eeskätt religioonide- ja kultuuridevahelise dialoogi kaudu tingimusteta säilitada; arvestades, et laialt on levinud pühadusteotust keelustavad seadused, millega riigid kehtestavad karistusi alates vangistusest kuni piitsutamise ja surmanuhtluseni;
- M. arvestades, et arvamus- ja sõnavabadus, kogunemis- ja ühinemisvabadus ning regulaarsete, läbipaistvate ja õiguspäraste valimisprotsesside korraldamine on demokraatia lahutamatud osad; arvestades, et ebakindlates, konfliktiohtlikes või rõhuvates ühiskondades võivad valimised mõnikord esile kutsuda laialdase vägivalda;
- N. arvestades, et kolmandate riikidega suhtlemine kõikidel kahepoolsetel ja mitmepoolsetel foorumitel, näiteks inimõigustealaste dialoogide raames, on üks tulemuslikumaid vahendeid inimõigustega seotud probleemidega tegelemiseks;
- O. arvestades, et inimõiguste ja demokraatia veelgi tõhusamaks edendamiseks kolmandates riikides on vaja teha kättesaadavaks asjakohased vahendid ning kasutada neid kõige tulemuslikumal viisil;
- P. arvestades, et juurdepääs veele ja kanalisatsioonile on põhiline inimõigus ja selle juurdepääsu piiramine on üks geopoliitiliste pingete põhjus teatavates piirkondades;
- Q. arvestades, et kultuuripärandi objekte ohustavad üha enam ebaseaduslik rüüstamine ja vandalism, eriti Lähis-Idas;
- R. arvestades, et haridus on määrava tähtsusega inimõiguste rikkumiste ja konfliktide ennetamises ning see aitab suurendada kodanike osalust otsuste tegemise protsessides demokraatlikes süsteemides; arvestades, riigid peaksid toetama inimõigusi, austust ja mitmekesisust edendavaid haridusasutusi; arvestades, et suhtluskanalid, mille arv on suurenenud, kujutavad endast tähtsat vahendit, mille kaudu inimõiguste rikkumistest kiiresti teada anda ja jõuda suure hulga inimõiguste rikkumiste ohvriteni või võimalike ohvriteni kolmandates riikides ning anda neile teavet ja abi; arvestades, et üksikasjalike eristatud andmete kogumine on väga oluline inimõiguste, eriti kõige haavatavamate rühmade, tõrjutud rühmade ja tõrjutuse ohus olevate rühmade inimõiguste kaitsmiseks; arvestades, et asjakohaste näitajate kasutamine on samuti tõhus viis, kuidas hinnata riikide edusamme rahvusvahelistest lepingutest tulenevate

kohustuste täitmisel;

Üldised kaalutlused

1. peab äärmiselt murettekitavaks survet demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte vastu, kuna need on kogu maailmas endiselt ohus; tuletab meelde, et EL on võtnud kohustuse edendada inimõiguste ja põhivabaduste ja -väärtuste universaalsust ja jagamatust ning demokraatia põhimõtete edasiarendamist, mida tuleb kogu maailmas tõhustada;
2. kordab oma kindlat veendumust, et EL ja selle liikmesriigid peavad aktiivselt püüdlema põhimõtte poole, et inimõigusi ja demokraatiat kui üksteist tugevdavaid ELi keskeid põhimõtteid tuleb arvestada kõikides ELi poliitikavaldkondades, sealhulgas välismõõtmega valdkondades, nagu areng, ränne, julgeolek, terrorismivastane võitlus, laienemine ja kaubandus; kinnitab sellega seoses, et on hädavajalik tagada ELi sise- ja välispoliitika suurem sidusus ning liikmesriikide välispoliitika ulatuslikum kooskõlastamine; rõhutab, et konfliktide kasvava keerukuse tõttu üle maailma on vaja integreeritud, ühtset ja jõulist rahvusvahelist lähenemisviisi ja koostööd; tuletab meelde, et ELi eesmärki suurendada oma rahvusvahelist mõju usaldusväärse ja õiguspärase rahvusvahelise osalejana kujundab suuresti tema suutlikkus edendada inimõigusi ja demokraatiat nii liidus kui ka väljaspool liitu, kooskõlas aluslepingutes sätestatud kohustustega;
3. rõhutab komisjoni, nõukogu, Euroopa välisteenistuse, parlamendi ja ELi delegatsioonide tihedama koostöö tähtsust, et tagada ühtne ja ühine inimõiguste ning demokraatia põhimõtete eest seismine ja seda edendada; rõhutab lisaks, kui tähtis on kindel pühendumus nende väärtuste edendamisele mitmepoolsetel foorumitel, sealhulgas ELi tasandil õigeaegse koordineerimise ja läbirääkimistel rakendatava aktiivse lähenemisviisi kaudu; julgustab sellega seoses ELi algatama ja kaastoetama resolutsioone ning tõhustama piirkondadevaheliste algatuste elluviimist kõigi ÜRO inimõigustealaste mehhanismide raames;
4. väljendab heameelt tõsiasi üle, et 2016. aastal arutati parlamendi täiskogu istungitel korrapäraselt õigusriigi ja demokraatia põhimõtteid ning inimõiguste rikkumisi, mida käsitleti ka erinevates parlamendi resolutsioonides ning parlamendikomisjonide ja parlamentidevaheliste delegatsioonide koosolekutel;
5. rõhutab inimõiguste allkomisjoni töö tähtsust jätkuvas tihedas koostöös Euroopa välisteenistuse, teiste ELi institutsioonide, kodanikuühiskonna, inimõiguste valdkonna mitmepoolsete institutsioonide ja Euroopa Liidu inimõiguste eriesindajaga;
6. tuletab meelde, et 2016. aastal koostas inimõiguste allkomisjon kolm raportit: inimõiguste ja rände kohta kolmandates riikides, juriidilise isiku vastutuse kohta inimõiguste raskete rikkumiste puhul kolmandates riikides ning inimkaubanduse vastase võitluse kohta ELi välissuhetes; kutsub komisjoni üles võtma konkreetseid meetmeid algatusraportite alusel;
7. märgib, et 2016. aastal toimusid inimõiguste allkomisjoni arvukad lähetused eri riikidesse eesmärgiga koguda teavet ja vahetada seda kohalike valitsuse ja valitsusväliste inimõiguslastega, tutvustada Euroopa Parlamendi seisukohta ning soodustada inimõiguste tõhusamat kaitsmist ja austamist;

Inimõigustega seotud probleemide käsitlemine

8. väljendab tõsist muret usuvähemuste vastu suunatud üha sagedasemate rünnakute pärast, mille toimepanijateks on tihti valitsusvälised osalejad, nagu ISIS/Daesh; mõistab hukka tõsiasja, et paljudes riikides on olemas usuvahetust keelavad ja pühaduseteotust käsitlevad seadused ja neid jõustatakse, millega tegelikult piiratakse usuvähemuste ja ateistide usu- ja veendumusvabadust ja sõnavabadust või võetakse neilt need vabadused isegi täiesti ära; nõuab meetmeid, et kaitsta usuvähemusi, mitteusklikke ja ateiste, kes on langenud pühaduseteotust käsitlevate seaduste ohvriks, ning nõuab, et EL ja liikmesriigid alustaksid poliitilisi arutelusid selliste seaduste kehtetuks tunnistamiseks; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid pingutaksid rohkem, et tugevdada mõttevabaduse, südametunnistusevabaduse ning usu- ja veendumusvabaduse austamist ja edendada suhetes kolmandate riikidega kultuuridevahelist ja religioonidevahelist dialoogi; nõuab konkreetseid meetmeid usu- ja veendumusvabaduse edendamist ja kaitsmist käsitlevate ELi suuniste tõhusaks rakendamiseks muu hulgas ELi peakorterite ja delegatsioonide töötajate süsteemse ja järjepideva koolitamise tagamise abil; toetab täiel määral ELi tava võtta juhtroll seoses usu- ja veendumusvabaduse teemaliste resolutsioonidega ÜRO Inimõiguste Nõukogus ja ÜRO Peaassambleel; toetab täielikult usu- ja veendumusvabaduse edendamisega väljaspool ELi tegeleva ELi erisaadiku Ján Figeli tööd;
9. kordab tõsiasja, et sõnavabadus internetis ja mujal on iga demokraatliku ühiskonna ülioluline osa, kuna see hoiab elus pluralismi, mis annab kodanikuühiskonnale ja kodanikele suurema mõjuvõimu hoida oma valitsused ja otsustajad vastutavana ning toetab õigusriigi põhimõtte järgimist; toonitab, et internetis või mujal sõnavabaduse piiramine, näiteks veebisisu eemaldamise teel, peab toimuma ainult erandkorras, kui see on seadusega ette nähtud ja põhjendatud õiguspärase eesmärgi saavutamiseks; rõhutab seepärast, et EL peaks suurendama jõupingutusi, et edendada sõnavabadust oma välispoliitika ja vahendite kaudu; kordab oma nõudmist ELile ja selle liikmesriikidele jälgida tõhusamalt igasugust sõna- ja meediavabaduse piiramist kolmandates riikides, mõista see kiiresti ja järjekindlalt hukka ning kasutada kõiki olemasolevaid diplomaatilisi võimalusi ja vahendeid selliste piirangute tühistamiseks; rõhutab, kui oluline on tagada sõnavabadust internetis ja mujal käsitlevate ELi suuniste tõhus rakendamine ja jälgida korrapäraselt nende mõju; mõistab hukka paljude ajakirjanike ja blogijate surma ja vangistamise 2016. aastal ning nõuab, et EL kaitseks neid tõhusalt; kiidab heaks 2016. aastal kasutusele võetud uue demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi, mis keskendub esmajoones kolmandates riikides asuvate ELi delegatsioonide ja meediatöötajate koolitamisele suuniste kohaldamise alal; rõhutab, kui oluline on avalikustada ja mõista hukka vihakõne ja vägivalla õhutamine nii internetis kui ka mujal, kuna need kujutavad endast ohtu õigusriigi põhimõttele ning väärtustele, mis tulenevad inimõigustest;
10. on sügavalt mures selle pärast, et kodanikuühiskond ja sealhulgas usuorganisatsioonid on kõikjal maailmas aina suurema rünnaku all, muu hulgas seetõttu, et kogu maailmas sageneb repressiivsete seaduste vastuvõtmine, mis mõnel juhul toimub terrorismivastase võitluse ettekäändel; rõhutab, et kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemine on ülemaailmne nähtus; tuletab meelde, et sõltumatu kodanikuühiskond täidab inimõiguste kaitsmises ja edendamises ning demokraatlike ühiskondade toimimises üliolulist rolli, eelkõige edendades läbipaistvust, vastutust ja võimude lahusust; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid jälgiks järjepidevalt kogunemis- ja ühinemisvabaduse rikkumise juhtumeid, sealhulgas kodanikuühiskonna

organisatsioonide ja nende tegevuse suhtes kehtestatud eri keelde ja piiranguid, nagu seadused, mille eesmärk on kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahendamise, või autoritaarsetelt valitsustelt toetust saavate valitsusväliste organisatsioonide (nn riiklikult organiseeritud valitsusvälised organisatsioonid) edendamine, ning võtaksid need arutlusele; nõuab lisaks, et EL, selle liikmesriigid ja ELi delegatsioonid kasutaksid kõiki olemasolevaid vahendeid, näiteks inimõigustealaseid dialooge, poliitilisi dialooge ja avalikku diplomaatiat selleks, et juhtida süstemaatiliselt tähelepanu ohus olevate ja eelkõige meelevaldsetel põhjustel ja/või oma poliitiliste veendumuste või sotsiaalse tegevuse tõttu kinni peetud või vangistatud inimõiguste kaitsjate ning kodanikuühiskonna aktivistide üksikjuhtumitele, ning mõistaksid üheselt hukka inimõiguste kaitsjate (k.a need, kes tegutsevad keskkonnasfääris) represseerimise, ahistamise ja tapmise; nõuab kodanikuühiskonna tegutsemisruumi tõhusaks jälgimiseks selgete võrdlusaluste ja näitajatega süsteemi loomist, et tagada kodanikuühiskonna jaoks tegutsemist võimaldav ja soodne õiguskeskkond;

11. innustab ELi delegatsioone ja liikmesriikide diplomaatilisi töötajaid jätkama inimõiguste kaitsjate aktiivset toetamist, jälgides pidevalt kohtuprotsesse, külastades kinnipeetud aktiviste ja tehes vajaduse korral avaldusi üksikjuhtumite kohta; rõhutab siinkohal vaikse diplomaatia vahendite tähtsust; tunneb heameelt selle üle, et 2016. aastal tõstatas EL liidu tasandil enam kui 50 riigiga peetud dialoogides ja konsultatsioonides inimõiguste kaitsjate juhtumeid; rõhutab tõsiasja, et 2016. aastal toetati demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi hädaabifondist ELi tasandil üle 250 inimõiguste kaitsjate juhtumi, mis on 30 % rohkem kui 2015. aastal; väljendab heameelt kodanikuühiskonna poolt rakendatava ELi inimõiguste kaitsjate mehhanismi ProtectDefenders.eu loomise ja eduka toimimise üle, kuna see on pakkunud hädavajalikku toetust paljudele inimõiguste kaitsjatele; palub tungivalt, et komisjon tagaks programmi jätkumise pärast 2018. aasta oktoobrit ja suurendaks selle suutlikkust, et pakkuda inimõiguste kaitsjatele kogu maailmas rohkem toetust;
12. peab äärmiselt kahetsusväärseks, et paljudes riikides üle maailma esineb jätkuvalt piinamist, ebainimlikku või alandavat kohtlemist ja surmanuhtlust, ning nõuab, et EL suurendaks oma jõupingutusi sellele lõpu tegemiseks; väljendab seetõttu heameelt asjaolu üle, et vaadati läbi ELi õigusakt, mis käsitleb kauplemist teatavate kaupadega, mida on võimalik kasutada surmanuhtluse täideviimiseks, piinamiseks või muul julmal, ebainimlikul või alandaval moel kohtlemiseks või karistamiseks; nõuab tungivalt, et Euroopa välisteenistus ning komisjoni asepresident ja kõrge esindaja astuksid suuremate diplomaatiliste jõupingutuste ja süstemaatilisema avaliku seisukoha võtmise kaudu otsustavamaid samme võitluses piinamise ja muu julma, ebainimliku ja alandava kohtlemise või karistamise, sealhulgas surmanuhtluse vastu; juhib sellega seoses tähelepanu mõne vangla murettekitavatele vangistustingimustele, sealhulgas asjaolule, et terviseküsimumustega ei tegeleta, ning soovib Euroopa välisteenistusel, ELi delegatsioonidel ja liikmesriikidel kasutada täiel määral ära kõiki olemasolevaid vahendeid, nagu piinamist käsitlevad ELi suunised; väljendab heameelt selle üle, et 2016. aasta detsembris võttis ÜRO Peaassamblee 117 riigi toetusel vastu ÜRO resolutsiooni surmanuhtluse kasutamise moratooriumi kohta; märgib, et 2016. aastal vähenes eelneva aastaga võrreldes kogu maailmas täideviidud hukkamiste arv, kuid väljendab tõsist muret selle pärast, et hukkamiste üldarv on sellest hoolimata endiselt suurem kui eelmise aastakümne keskmine; rõhutab, et sageli kohaldatakse surmanuhtlust teisitimõtlejate ja haavatavate elanikkonnarühmade suhtes; palub riikidel, kes seda tava endiselt jätkavad, vastu võtta moratoorium ja surmanuhtlus kaotada;

13. tunnistab tänapäevase info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalikku suurt tähtsust inimõiguste edendamisel, kaitsmisel ja taaskehtestamisel kogu maailmas ning kutsub ELi institutsioone ja liikmesriike üles kasutama oma teabekanaleid, et süstemaatiliselt kinnitada oma konkreetsetes raamistikes ja tegevusvaldkondades Euroopa Parlamendi seisukohta erinevates inimõigustealastes küsimustes, aidates samal ajal kaasa ELi ühiste jõupingutuste tõhususele ja nähtavusele; väljendab muret asjaolu pärast, et üha rohkem kasutatakse teatavat kaheksuguse kasutusega küberseiretehnoloogiat poliitikute, aktivistide ja ajakirjanike vastu; tunneb seetõttu heameelt ELi institutsioonide käimasoleva töö üle, et ajakohastada nõukogu 5. mai 2009. aasta määrust (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kaheksuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks¹; mõistab karmilt hukka asjaolu, et üha rohkem inimõiguste kaitsjaid puutub kokku digitaalsete ohtudega, mis hõlmavad andmete ohtu seadmist seadmete konfiskeerimise, kaugseire ja andmelekete tõttu; väljendab muret selle pärast, et veebiplatvormid kustutavad seaduslikke videotõendeid võimalikest sõjakuritegudest, tehes seda asjaomastelt platvormidelt terroristliku sisu ja propaganda eemaldamise raames;
14. väljendab muret õigusriigi põhimõtte suureneva privatiseerimise pärast internetis, kus eraettevõtjad teevad otsuseid, mis käsitlevad põhiõiguste, näiteks sõnavabaduse piiramist, oma teenuse osutamise tingimuste, mitte demokraatlikult vastuvõetud seaduste alusel;
15. kutsub komisjoni üles võtma vastu teavitamise ja meetmete direktiivi, mis suurendab kõrvaldamismenetluste läbipaistvust ja proportsionaalsust, pakkudes samas tõhusaid õiguskaitsevahendeid kasutajatele, kelle sisu on kõrvaldatud ekslikult;
16. mõistab hukka naiste- ja tütarlastevastase seksuaalvägivalla, sealhulgas massivägistamise, seksiorjuse, sundprostitutsiooni, soolise tagakiusamise vormide, inimkaubanduse, seksiturismi ning kõigi muude füüsilise, seksuaalse ja psühholoogilise vägivalla vormide kasutamise sõjarelvana; juhib tähelepanu asjaolule, et soolise kuuluvuse ja seksuaalse vägivallaga seotud kuriteod liigitatakse Rooma statuudis sõjakuritegudeks, inimsusvastasteks kuritegudeks või konstitutiivseteks tegudeks seoses genotsiidi või piinamisega; rõhutab, kui tähtis on kaitsta naiste õigusi, sealhulgas nende seksuaal- ja reproduktiivõigusi, nii õigusaktide, hariduse kui ka kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise kaudu; väljendab heameelt selle üle, et võeti vastu ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava (2016–2020), milles esitatakse põhjalik loetelu meetmetest, mille eesmärk on parandada naiste olukorda seoses võrdsete õiguste ja naiste mõjuvõimu suurendamisega; rõhutab, et tähtis on tagada selle tulemuslik elluviimine; kiidab samuti heaks dokumendi „Strateegiline kohustus soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks aastatel 2016–2019“ vastuvõtmise, millega edendatakse soolist võrdõiguslikkust ja naiste õigusi terves maailmas; rõhutab, kui tähtis on, et kõik liikmesriigid ratifitseeriks ja rakendaksid tõhusalt Istanbuli konventsiooni; juhib tähelepanu asjaolule, et haridus on parim vahend, millega võidelda naiste ja laste diskrimineerimise ja nende vastase vägivallaga; nõuab, et komisjon, Euroopa välisteenistus ning komisjoni asepresident ja kõrge esindaja täidaksid aktiivsemalt oma kohustusi ja lubadusi naiste õiguste vallas, tuginedes naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimist käsitlevale konventsioonile, ning innustab kolmandaid riike sama tegema; on veendunud, et EL peaks jätkama naiste

¹ ELT L 134, 29.5.2009, lk 1.

toetamise integreerimist ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) operatsioonidesse, konfliktide ennetamisse ja konfliktijärgsesse ülesehitamisse; kinnitab veel kord naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 olulisust; rõhutab, kui tähtis on naiste pidev, võrdne, täielik ja aktiivne osalemine konfliktide ennetamises ja lahendamises, inimõiguste ja demokraatlike reformide edendamises ning rahuvalveoperatsioonides, humanitaarabis, konfliktijärgses ülesehitamises ja demokraatiale ülemineku protsessides, mis viivad kestvate ja stabiilsete poliitiliste lahendusteni; tuletab meelde, et 2016. aasta Sahharovi auhind anti ISISe/Daeshi seksiorjuse läbi elanud Nadia Muradile ja Lamiya Aji Basharile;

17. rõhutab, et kättesaadavad tervishoiuteenused, seksuaal- ja reproduktiivtervise põhimõtete ning seonduvate õiguste üldine austamine ja tagamine, pereplaneerimine, naistele sobivate hügieenitarvete olemasolu, emadele mõeldud, sünnieelsed ja vastsündinute tervishoiuteenused ning ohutu abordi tegemise võimalused on olulised elemendid naiste elu päästmisel ning aitavad ühtlasi hoida ära suure riskiga sünnitusi ja vähendada imikute ja laste suremust; peab vastuvõetamatuks, et naiste ja tütarlaste kehasid, eriti mis puudutab nende seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi, käsitataks endiselt ideoloogilise lahinguväljana; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid tunnustaksid naiste ja tütarlaste võõrandamatut õigust kehalisele puutumatusle ja sõltumatute otsuste tegemisele ning mõistab hukka naiste seksuaal- ja reproduktiivtervise seonduvate õiguste sagedase rikkumise, sh pereplaneerimisteenuste, rasestumisvastaste vahendite ning ohutu ja seadusliku abordi teenuste kättesaadavuse võimaldamisest keeldumise;
18. mõistab teravalt hukka nn üldise vaikimisseaduse taaskehtestamise ja kohaldamisala laiendamise ning selle mõju naiste ja tütarlaste tervishoiule ja õigustele kogu maailmas; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid kõrvaldaksid USA tekitatud rahastamise puudujäägi seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste valdkonnas ja et selleks kasutataks nii riiklikke kui ka ELi arenguabiks ette nähtud rahalisi vahendeid;
19. tuletab meelde, et naiste ja meeste võrdõiguslikkus on ELi ja selle liikmesriikide üks aluspõhimõtteid ning soolise aspekti arvestamine on üks liidu põhieesmärkidest, nagu on sätestatud aluslepingutes; kutsub seetõttu komisjoni üles integreerima soolise aspekti arvestamise ELi keskse põhimõttena kõikidesse ELi õigusaktidesse, suunistesse, meetmetesse ja rahastamisse, pöörates erilist tähelepanu ELi välissuhete poliitikale; rõhutab, et tugevdada tuleb ELi delegatsioonide rolli ning Euroopa välisteenistuse soolise võrdõiguslikkuse peanõuniku rolli, tagades tema pädevusvaldkonnale eraldi eelarve;
20. kutsub Euroopa välisteenistust üles tagama, et naiste staatuse komisjoni 61. istungjärgu tulemused lisataks tema poliitikasse ja et need annaksid uut hoogu naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamise edendamiseks ja soolise ebavõrdsuse käsitlemiseks muutuvus töömaailmas;
21. juhib tähelepanu sellele, et naiste mõjuvõimu suurendamine soodustab kaasava, õiglase ja rahumeelse ühiskonna saavutamist ja kestlikku arengut; rõhutab, et kõigis kestliku arengu eesmärkides on selge rõhuasetus soolisele võrdõiguslikkusele ja naiste mõjuvõimu suurendamisele ning et rohkem tuleb pingutada selle nimel, et tagada naiste õiguste täielik austamine ning selliste poliitikameetmete, mis edendavad majandusliku ja sotsiaalse mõjuvõimu suurendamist ja naiste osalust otsustusprotsessides, tulemuslik rakendamine; rõhutab, et eritählepanu tuleks pöörata

- põlisrahvaste hulka kuuluvate naiste mõjuvõimu suurendamisele;
22. juhib tähelepanu asjaolule, et naised tuleks julgustada organiseeruma ametiühingute kaudu ja et neid ei tohiks diskrimineerida äritegevuse rahastamise taotlemisel;
 23. nõuab, et EL toetaks kõiki naiste ühendusi, mis töötavad iga päev selle nimel, et toetada neid naisi, kes asuvad piirkondades, kus valitseb humanitaarkriis või konflikt;
 24. kinnitab veel kord ÜRO lapse õiguste konventsiooni ja selle fakultatiivprotokollide üldise ratifitseerimise ja tulemusliku rakendamise hädavajalikkust, et pakkuda lastele õiguskaitset; rõhutab, et lapsed puutuvad sageli kokku spetsiifilise kuritarvitamisega, nagu lastega sõlmitud abielud või suguelundite moonutamine, ning seetõttu vajavad nad tõhusamat kaitset; rõhutab, et mõnedes riikides on lapstööjõu kasutamine, laste värbamine relvakonfliktides ning varajased ja sundabielud endiselt terav probleem; nõuab, et EL konsulteeriks järjepidevalt lapse õigustega tegelevate asjaomaste kohalike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega ning juhiks kolmandate riikidega peetavates poliitilistes ja inimõigustealastes dialoogides tähelepanu osalisriikide kohustusele konventsiooni rakendada; kiidab heaks Euroopa Nõukogu lapse õiguste strateegia (2016–2021); nõuab, et EL edendaks jätkuvalt oma välisdelegatsioonide kaudu ELi ja ÜRO Lastefondi lapse õigusi käsitlevat töövahendit, mille eesmärk on integreerida lapse õigused arengukoostöösse, ning koolitaks ELi delegatsioonide töötajaid piisavalt selles valdkonnas; kordab oma nõudmist komisjonile esitada ettepanek lapse õigusi käsitleva kõikehõlmava strateegia ja tegevuskava kohta järgneva viieks aastaks, et seada lapse õigused ELi välispoliitikas esikohale; väljendab heameelt selle üle, et 2016. aasta arengukoostöö rahastamisvahendi raames eraldati vahendeid ÜRO asutuste toetamiseks, et viia ellu lapse õigusi käsitlevaid meetmeid, mis tuleb välja töötada nii, et abi vajavad lapsed saaksid võimalikult suurt tegelikku kasu, eriti tervishoiusüsteemide ning haridusele, veele ja kanalisatsioonile juurdepääsu valdkonnas; nõuab kiiret lahendust kodakondsuseta ja eelkõige väljaspool oma vanemate päritoluriiki sündinud laste ning lapsrändajate küsimusele;
 25. mõistab teravalt hukka igasuguse diskrimineerimise, sealhulgas rassi, nahavärvuse, usutunnistuse, soo, seksuaalse sättumuse, sootunnuste, keele, kultuuri, sotsiaalse päritolu, ühiskonnaklassi kuuluvuse, sünnipära, vanuse, puude või muu seisundi alusel; rõhutab, et EL peaks suurendama oma jõupingutusi igasuguse diskrimineerimise, rassismi, ksenofoobia ja muude sallimatuse vormide kaotamiseks inimõigustealaste ja poliitiliste dialoogide, ELi delegatsioonide töö ning avaliku diplomaatia kaudu; rõhutab lisaks, et EL peaks jätkuvalt edendama kõikide seda eesmärki toetavate ÜRO konventsioonide ratifitseerimist ja täielikku rakendamist;
 26. kordab, et inimkaubandus tähendab isiku värbamist, transportimist, üleviimist, varjamist või vastuvõtmist, milleks kasutatakse ähvardusi, jõudu või muid sunnimeetodeid, inimröövi, kelmust, pettust, võimu või kaitsetu seisundi kuritarvitamist või teise isiku üle kontrolli omava isiku nõusoleku saavutamiseks raha või hüvitiste võtmist või andmist ärakasutamise eesmärgil; nõuab, et EL ja liikmesriigid võtaksid meetmeid, et vähendada nõudlust, mis soodustab kõiki inimeste, eriti naiste ja laste ärakasutamise vorme, mis viivad inimkaubanduseni, ning säilitaksid samas inimõigustepõhise ja ohvrikeskse lähenemisviisi; kordab, et kõik liikmesriigid peavad rakendama inimkaubanduse kaotamist käsitlevat ELi strateegiat

ja vastavat direktiivi 2011/36/EL¹; väljendab sügavat muret asjaolu pärast, et rändajad ja pagulased on äärmiselt haavatavad ärakasutamise, ebaseadusliku üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse suhtes; rõhutab vajadust eristada inimkaubanduse ja rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise mõisteid;

27. mõistab hukka jätkuvad inimõiguste rikkumised, mis pannakse toime kastihierarhia ja kastisüsteemil põhineva diskrimineerimise tõttu kannatavate inimeste vastu, sh võrdsuse välistamise, juurdepääsu tõkestamise kohtusüsteemile ja tööhõivele, jätkuva segregatsiooni ja kastikuuluvusest tingitud piirangud seoses peamiste inimõiguste ja inimarenguga; kordab oma nõudmist, et töötataks välja ELi poliitika kastipõhise diskrimineerimise vastu ja et EL kasutaks iga võimalust, et väljendada tõsist muret selliste inimõiguste rikkumiste pärast; nõuab tungival, et EL ja selle liikmesriigid suurendaksid jõupingutusi ja toetaksid asjaomaseid algatusi ÜRO ja delegatsioonide tasandil, viies ellu 2030. aasta kestliku arengu eesmäärke ja teostades nende üle järelevalvet, jälgides päritolulist diskrimineerimist käsitlevate uute ÜRO suuniste järgimist ning toetades riike ÜRO inimõigusmehhanismide soovitude rakendamisel kastipõhise diskrimineerimise küsimuses;
28. väljendab tõsist muret selle pärast, et diskrimineerimine ohustab jätkuvalt eelkõige vähemusi, kes on eriti kaitsetud poliitiliste, majanduslike, keskkonna ja tööga seotud muutuste ja häirete ees; märgib, et paljudel neist on piiratud juurdepääs poliitilistele esindusorganitele või siis puudub see üldse ja et paljud neist kannatavad tõsiselt vaesuse all; rõhutab, et EL peaks suurendama oma jõupingutusi vähemuste inimõiguste rikkumiste kaotamiseks; rõhutab, et vähemuskogukondadel on eriomased vajadused ning neile tuleks tagada täielik juurdepääs ja võrdne kohtlemine majandus-, ühiskonna-, poliitilise ja kultuurielu kõigis valdkondades;
29. väljendab heameelt ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ratifitseerimise üle ning kordab, kui oluline on selle ratifitseerimine ja tõhus rakendamine nii liikmesriikide kui ka ELi institutsioonide poolt; rõhutab, et puue ei võta inimestelt ära inimväärikust ja seetõttu on riigil kohustus neid kaitsta; toonitab eelkõige vajadust integreerida üldise juurdepääsu põhimõtte ja puudega inimeste õigused kindlalt kõikidesse ELi asjaomastesse poliitikavaldkondadesse, kaasa arvatud arengukoostöösse, ning rõhutab antud teema ettekirjutavat ja horisontaalset iseloomu; nõuab, et EL kaasaks puude alusel diskrimineerimise vastu võitlemise oma välistegevuse ja arenguabiga seotud poliitikameetmetesse; kiidab sellega seoses heaks puudega inimeste õiguste lisamise uude Euroopa arengukonsensusesse;
30. kinnitab oma toetust inimõigusi käsitlevate klauslite süstemaatilisele integreerimisele ELi ja kolmandate riikide vahelistesse rahvusvahelistesse lepingutesse, muu hulgas kaubandus- ja investeerimislepingutesse; tuletab meelde, et kõiki inimõigusi tuleb käsitada võrdväärsena, olles jagamatud, üksteisest sõltuvad ja omavahel seotud; kutsub komisjoni üles tulemuslikult ja järjepidevalt jälgima nende klauslite elluviimist ning esitama parlamendile korrapäraselt aruandeid inimõiguste austamise kohta partnerriikides; palub komisjonil rakendada struktureeritumat ja strateegilisemat lähenemisviisi inimõigustealasele dialoogile tulevaste lepingute raames; pooldab kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriva erikorra (GSP+) soodustuste süsteemi, mis loob stiimulid 27 inimõigusi ja tööstandardeid käsitleva rahvusvahelise põhikonventsiooni tulemuslikuks rakendamiseks; nõuab GSP+ tegelikku jõustamist

¹ ELT L 101, 15.4.2011, lk 1.

ning ootab, et komisjon esitaks parlamendile ja nõukogule aruande selle ratifitseerimise seisu ja asjaomase kava raames tehtud edusammude kohta; kordab, kui oluline on nõuetekohaselt järgida ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid;

31. kinnitab veel kord, et kõikide kolmandates riikides tegutsevate ettevõtjate, sealhulgas Euroopa ettevõtjate tegevus peab olema täielikult kooskõlas rahvusvaheliste inimõigusalaste standarditega, ning nõuab, et EL ja selle liikmesriigid tagaksid, et see nii ka on; kinnitab lisaks veel kord, kui oluline on ettevõtja sotsiaalse vastutuse edendamine ja see, et Euroopa ettevõtjad oleksid äritegevust ja inimõigusi käsitlevate rahvusvaheliste standardite edendamisel esirinnas, rõhutades, et inimõigus- ja äriorganisatsioonide koostöö suurendaks kohalike osalejate mõjuvõimu ja edendaks kodanikuühiskonda; tunnistab, et ülemaailmsed väärtusahelad võivad aidata edendada põhilisi rahvusvahelisi töö-, keskkonna- ja sotsiaalseid standardeid ning kujutavad endast võimalusi ja proovikivisid seoses kestlike edusammude ning inimõiguste edendamisega, eriti arengumaades; kutsub ELi üles olema ülemaailmsete väärtusahelate piisava, õiglase, läbipaistva ja kestliku haldamise saavutamisel aktiivsem ning leevendama mis tahes negatiivset mõju inimõigustele, sealhulgas töötajate õiguste rikkumine; toob siiski esile, et ettevõtlusega seotud inimõiguste rikkumiste korral tuleks ohvritele tagada tõhus juurdepääs õiguskaitsevahenditele; palub tungivalt komisjonil tagada, et EIP toetatavad projektid on kooskõlas ELi poliitikaga ja inimõigustealaste kohustustega; võtab teadmiseks käimasolevad läbirääkimised siduva lepingu üle rahvusvaheliste korporatsioonide ja teiste ettevõtete tegevuse reguleerimiseks inimõiguste osas; innustab ELi asjaomastes läbirääkimistes konstruktiivselt osalema;
32. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid kasutaksid kogu oma poliitilist mõjuvõimu kõikide selliste tegude toimepanemise ärahoidmiseks, mida võib pidada genotsiidiks, sõjakuriteoks või inimsusvastaseks kuriteoks, et kõnealuste kuritegude toimepanemise korral tulemuslikult ja koordineeritult reageerida, võtta kasutusele kõik vajalikud vahendid teo toimepanijate vastutuselevõtmiseks, sealhulgas universaalse jurisdiktsiooni põhimõtte kohaldamise kaudu, anda ohvritele abi ning toetada stabiliseerimis- ja lepitusprotsesse; palub rahvusvahelisel üldsusel luua vägivaldsete konfliktide tekke, taaspuhkemise ja eskaleerumise ennetamiseks vahendid, mis lühendavad hoiatuse ja reageerimise vahelist aega, nagu ELi varajase hoiatamise süsteem;
33. nõuab, et EL toetaks organisatsioone (sealhulgas valitsusvälised organisatsioonid, avalike allikate juurdlusorganid ja kodanikuühiskond), kes koguvad, säilitavad ja kaitsevad digitaalseid ja muid tõendeid kuritegude kohta, et lihtsustada nende eest süüdimõistmist rahvusvahelisel tasandil;
34. väljendab tõsist muret kultuuripärandi objektide hävitamise pärast Süürias, Iraagis, Jeemenis ja Liibüas; märgib, et maailma 38 ohustatud kultuuripärandi objektist 22 asuvad Lähis-Idas; toetab kultuuripärandi algatuse tegevust ja selle teabekogumismeetmeid Süürias ja Iraagis seoses arheoloogilise ja kultuuripärandi hävitamisega;
35. väljendab heameelt ELi jõupingutuste üle, et toetada ÜRO loodud rahvusvahelist, erapooletut ja sõltumatut mehhanismi, mille eesmärk on aidata kaasa Süürias toime pandud tõsiste kuritegude uurimisele; rõhutab vajadust luua sarnane sõltumatu mehhanism Iraagis; nõuab, et ELi ja need liikmesriigid, kes ei ole seda juba teinud,

toetaksid rahvusvahelist, erapooletut ja sõltumatut mehhanismi rahaliselt;

36. mõistab karmilt hukka koletud kuriteod ja inimõiguste rikkumised, mida on toime pannud riiklikud ja valitsusvälised osalejad; tunneb õudust tohutu hulga sooritatud kuritegude pärast, sealhulgas mõrvad, piinamine, vägistamine sõjarelvana, orjastamine ja seksuaalne orjastamine, lapssõdurite värbamine, sunniviisiline usuvahetus ning süstemaatiline „puhastus“ ja usuvähemuste tapmine; tuletab meelde, et oma 12. veebruari 2015. aasta resolutsioonis humanitaarkriisi kohta Iraagis ja Süürias, eelkõige seoses rühmitusega Islamiriik (IS)¹, kvalifitseeris Euroopa Parlament genotsiidina olukorra, mille all kannatavad usuvähemused ISIS/Daeshi hallataval aladel; rõhutab, et EL ja selle liikmesriigid peaksid toetama valitsusväliste rühmituste, nagu ISIS/Daesh, liikmete vastutusele võtmist, paludes ÜRO Julgeolekunõukogul anda Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule pädevus või tagada, et õigust mõistetakse ajutise kohtu või universaalse jurisdiktsiooni kaudu;
37. kinnitab oma täielikku toetust Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule, Rooma statuudile, prokuratuurile, prokuröri õigusele algatada uurimisi omal algatusel ja edusammudele uute uurimiste algatamisel, mis on olulised vahendid, et võidelda karistamatuse vastu jõhkrate massikuritegude puhul; palub kõigil liikmesriikidel ratifitseerida Kampala muudatused agressioonikuritegude kohta ning lisada jõhkrad massikuriteod nende kuritegude loetelusse, mis on ELi pädevuses; mõistab hukka kõik katsed kahjustada selle õiguspärasust või sõltumatust ning nõuab, et ELi ja selle liikmesriigid teeksid järjekindlalt koostööd Rahvusvahelise Kriminaalkohtu uurimiste ja otsuste toetamiseks, et lõpetada karistamatus rahvusvaheliste kuritegude puhul, sealhulgas seoses Rahvusvahelise Kriminaalkohtu poolt tagaotsitavaks kuulutatud isikute vahistamisega; nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid püsivalt Rahvusvahelise Kriminaalkohtu menetlusi, uurimisi ja otsuseid ning astuksid samme, et hoida ära juhtumeid, mille puhul asutused ei tee Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga koostööd, ja reageeriks neile tõhusalt ning tagaksid piisavad rahalised vahendid; väljendab heameelt ELi ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu esindajate 6. juulil 2016. aastal Brüsselis toimunud kohtumise üle, et teha ettevalmistusi ELi ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu teiseks ümarlauakohtumiseks, mille eesmärk oli võimaldada Rahvusvahelise Kriminaalkohtu ja Euroopa Liidu institutsioonide asjaomastel töötajatel leida ühist huvi pakkuvad valdkonnad, vahetada teavet asjakohase tegevuse kohta ja tagada poolte vahel parem koostöö; võtab sügava kahetsusega teadmiseks hiljutised teated Rooma statuudis osalemise lõpetamise kohta, mis seab ohtu õigusabi kättesaadavuse ohvrite jaoks ning tuleks kindlalt hukka mõista; on seisukohal, et komisjon, Euroopa välisteenistus ja liikmesriigid peaksid jätkuvalt innustama kolmandaid riike ratifitseerima ja kohaldama Rooma statuuti; kordab oma nõudmist komisjoni asepresidendile ja kõrgele esindajale nimetada ametisse rahvusvahelise humanitaarõiguse ja rahvusvahelise õiguse valdkonna ELi eriesindaja, kelle ülesanne on edendada, kinnistada ja esindada ELi välispoliitika valdkonnades ELi kohustust võidelda karistamatusega ja pühendumust Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid ÜRO aruandlusmehhanisme ja resolutsioone ÜRO mitmepoolsetel foorumitel, sealhulgas Inimõiguste Nõukogus;
38. nõuab tungivalt, et EL pingutaks rohkem selle nimel, et edendada mitmepoolsel ja kahepoolsel tasandil õigusriigi põhimõtet ja kohtusüsteemi sõltumatust kui

¹ ELT C 310, 25.8.2016, lk 35.

demokraatia tugevdamise aluspõhimõtet; julgustab ELi toetama kõikjal maailmas õiglast kohtumõistmist, aidates kaasa seadusandlike ja institutsiooniliste reformide läbiviimisele kolmandates riikides; ergutab ühtlasi ELi delegatsioone ja liikmesriikide saatkondi pidevalt jälgima kohtuprotsesse, et edendada kohtusüsteemi sõltumatust;

39. väljendab tõsist muret üha suurema arvu rändajate, pagulaste ja varjupaigataotlejate, sealhulgas järjest rohkemate naiste pärast, kes on konfliktide, vägivalda, tagakiusamise, valitsuste ebaõnnestumiste, vaesuse, ebaseadusliku rände, inimkaubanduse ja ebaseadusliku üle piiri toimetamisega tegelevate võrgustike ohvrid, ning väljendab solidaarsust nendega; rõhutab tungivat vajadust võtta tõsiseltvõetavaid meetmeid, et tegeleda rändevoogude algpõhjustega ja leida pikaajalised lahendused, mis tuginevad inimõiguste ja inimväärikuse austamisele, ning seega tegeleda rändekriisi välismõõtmega, otsides muu hulgas jätkusuutlikke lahendusi meie naabruses toimuvatele konfliktidele, milleks tuleks näiteks arendada asjaomaste kolmandate riikidega koostööd ja partnerlusi, mis on koosõlas rahvusvahelise õigusega ja tagavad inimõiguste austamise asjaomastes riikides; väljendab sügavat muret vägivalda pärast lapsrändajate ning sealhulgas kadunud ja saatjata lapsrändajate suhtes ning nõuab ümberasustamist, perekonna taasühinemise programme ja humanitaarkoridore; on väga mures riigisiseste põgenike raske olukorra ja suureneva arvu pärast ning nõuab nende turvalist tagasisaatmist, ümberasustamist või kohalikku integreerimist; nõuab, et ELi ja selle liikmesriigid annaksid humanitaarabi hariduse, eluaseme, tervishoiu ja muudes humanitaarvaldkondades, et aidata pagulasi nende kodumaale kõige lähemal, ning nõuab tagasisaatmispoliitika nõuetekohast rakendamist; rõhutab vajadust rände tervikliku ja inimõigustepõhise käsituse järele ning nõuab, et EL teeks veelgi rohkem koostööd ÜRO, piirkondlike organisatsioonide, valitsuste ja valitsusväliste organisatsioonidega; palub liikmesriikidel täielikult rakendada ühine Euroopa varjupaigapakett ja rännet käsitlevad ühised õigusaktid, et eelkõige kaitsta haavatavaid varjupaigataotlejaid; rõhutab, et turvaliste riikide ja turvaliste päritoluriikide mõiste ei tohi takistada individuaalsete varjupaigataotlejate käsitlemist; hoiatab ELi välispoliitika ärakasutamise eest nn rände haldamise vahendina; nõuab, et ELi ja liikmesriigid kehtestaksid täieliku läbipaistvuse kolmandatele riikidele rändealaseks koostööks eraldatud vahendite osas ja tagaksid, et sellest koostööst ei saa kasu inimõiguste rikkumisse kaasatud struktuurid, vaid sellega kaasneks inimõiguste olukorra paranemine asjaomastes riikides;
40. on seisukohal, et arengukoostöö ning inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete, sealhulgas õigusriigi põhimõtte ja hea valitsemistava edendamine peaksid käima käsikäes; tuletab sellega seoses meelde, et ÜRO on märkinud, et ilma inimõigustel põhineva käsitusega ei ole võimalik arengueesmärke täiel määral saavutada; tuletab lisaks meelde, et EL on võtnud omale kohustuse toetada partnerriike, võttes arvesse nende arengualast olukorda ning inimõiguste ja demokraatia valdkonnas tehtud edusamme;
41. juhib tähelepanu asjaolule, et vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste osakaal on naiste hulgas suurem, ja palub komisjonil suurendada jõupingutusi, et rakendada oma arengupoliitikas vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise meetmeid;
42. tuletab meelde, et nõukogu ühise seisukoha 2008/944/ÜVJP teine kriteerium kohustab liikmesriike uurima kõiki relvaekspordilitsentse sihtriigi inimõiguste austamise suhtes; tuletab sellega seoses meelde kohustust, mille komisjon võttis ELi inimõiguste ja

demokraatia tegevuskavas seoses julgeolekujõudude ning ELi inimõigustealase poliitika elluviimise ja sealhulgas hoolsuskohustuse põhimõtete väljatöötamise ja rakendamise ja selles valdkonnas;

43. nõuab veel kord, et EL võtaks relvastatud droonide kasutamise küsimuses ühise seisukoha, mille aluseks on inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse austamine ning milles käsitletakse selliseid küsimusi nagu õigusraamistik, proportsionaalsus, vastutus, tsiviilisikute kaitse ja läbipaistvus; nõuab taas tungivalt, et EL keelustaks täisautonoomsete, inimese osaluseta rünnakuid võimaldavate relvade väljatöötamise, tootmise ja kasutamise;
44. on seisukohal, et EL peaks jätkama oma jõupingutusi selle nimel, et edendada lesbide, geide, biseksuaalide ning trans- ja intersooliste inimeste (LGBTI) inimõiguste austamist kooskõlas ELi selleteemaliste suunistega; nõuab, et kõnealuseid suuniseid rakendataks täielikult, muu hulgas kolmandates riikides töötava ELi personali koolitamise kaudu; mõistab hukka asjaolu, et 72 riigis on homoseksuaalsus endiselt kriminaalkorras karistatav, ja peab murettekitavaks, et nendest 13 riigis kehtib karistusena surmanuhtlus, ning on veendunud, et sellised vägivaldsed tavad ja vägivallaaktid isikute vastu, mida pannakse toime nende seksuaalse sättumuse tõttu, nagu sunniviisiline avalikustamine, vihakuriteod ja vihakõne nii internetis kui ka mujal ning nn korrektiivne vägistamine ei tohiks jääda karistamata; võtab teadmiseks samasooliste abielude ja samasooliste tsiviilpartnerluse legaliseerimise mõnedes riikides ning ergutab neid veelgi rohkem tunnustama; mõistab hukka naiste ja vähemusrühmade kehalise puutumatuse rikkumised; kutsub riike üles keelustama kõnealused tavad, võtma selliste tegude toimepanijad vastutusele ja toetama ohvreid;
45. rõhutab, et võitlus korrupsiooni kõikide vormide vastu on põhjaneva tähtsusega, et kaitsta õigusriigi põhimõtet, demokraatiat ja inimõiguste austamist; mõistab teravalt hukka igasuguse suhtumise, mis kiidab heaks korruptiivse tegevuse;
46. tuletab meelde, et korrupsioon ohustab inimõiguste võrdset kasutamist ja õõnestab demokraatlikke protsesse, nagu õigusriik ja õiglane kohtumõistmine; on seisukohal, et EL peaks rõhutama kõikides oma dialoogiplatvormides kolmandate riikidega usaldusväärse, aruandekohustuse ning avalike asjade, riigi rahanduse ja avaliku vara nõuetekohase haldamise olulisust, nagu on sätestatud ÜRO korrupsioonivastases konventsioonis; soovib ELil kasutada oma eksperditeadmisi selleks, et aidata kolmandatel riikidel järjepidevamalt ja süsteemsemalt võidelda korrupsiooniga, luues ja tugevdades sõltumatuid ja tõhusaid korrupsioonivastaseid institutsioone; kutsub eelkõige komisjoni üles pidama läbirääkimisi korrupsioonivastast võitlust käsitlevate sätete üle kõikide tulevaste kaubanduslepingute puhul, mille üle ta kolmandate riikidega läbirääkimisi peab;
47. rõhutab riikide ja teiste kohustatud osaliste tähtsat ülesannet ja vastutust leevendada kliimamuutusi, ennetada nende kahjulikku mõju inimõigustele ning edendada poliitika sidusust, tagamaks, et kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise pingutused on piisavad, vajalikul määral kaugeleulatuvad, mittediskrimineerivad ja muul viisil kooskõlas inimõigustealaste kohustustega; rõhutab, et ÜRO hinnangul on 2050. aastaks palju keskkonnapõgenikke; juhib tähelepanu kaubandus-, keskkonna- ja arengupoliitika vahelisele seosele ning positiivsele ja negatiivsele mõjule, mida selline poliitika võib inimõiguste austamisele avaldada; väljendab heameelt rahvusvahelise pühendumuse üle keskkonna- ja looduskatastroofide ja kliimamuutustega seotud

küsimuste ja inimõiguste integreerimise edendamisele;

48. rõhutab, et maa hõivamine on arengumaades viimastel aastatel märkimisväärselt sagenenud; on seisukohal, et ressursside kuritarvitamise ja hõivamise vastane võitlus peaks olema esmatähtis; mõistab hukka sellised tavad nagu maa hõivamine ja looduslike ressursside vastutustundetu kasutamine; nõuab, et komisjon võtaks viivitamata meetmeid, lähtudes Euroopa Parlamendi arvukatest hiljutistest resolutsioonidest selles valdkonnas;
49. rõhutab, kui tähtis on tagada, et sotsiaal-, haridus-, tervishoiu- ja julgeolekupoliitika hõlmaksid inimõigusi ning juurdepääsu sellistele kaupadele ja teenustele nagu vesi ja kanalisatsioon;
50. kutsub rahvusvahelisi institutsioone, riikide valitsusi, valitsusväliseid organisatsioone ja üksikisikuid üles tegema koostööd, et luua asjakohane õigusraamistik, mille eesmärk on tagada, et kõigil maailmas on kindlustatud juurdepääs minimaalsele veekogusele; rõhutab, et vett ei tohiks pidada kaubaks, vaid arengu- ja jätkusuutlikkuse küsimuseks, ning et vee privatiseerimine ei vabasta riike nende inimõigustealastest kohustustest; palub riikidel, kus vesi on üks pingete või konfliktide allikas, teha koostööd vee jagamise valdkonnas, et saavutada piirkonnas olukord, mis on kasulik kõigile jätkusuutlikkuse ja rahumeelse arengu seisukohast;

Demokraatia toetamisega seotud probleemide käsitlemine ja seonduv tegevus

51. rõhutab, et EL peaks jätkama demokraatlike ja tõhusate inimõigusinstitutsioonide ja kodanikuühiskonna aktiivset toetamist nende püüdlustes edendada demokratiseerimist; kiidab heaks kogu maailmas pakutava hindamatu abi kodanikuühiskonna organisatsioonidele demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi raames, mis on jätkuvalt ELi peamine vahend inimõigustealase välispoliitika elluviimisel; kiidab samuti heaks Euroopa demokraatia rahastu pidevad pingutused, et edendada demokraatiat ning põhiõiguste ja -vabaduste austamist ELi ida- ja lõunanaabruses;
52. tuletab meelde, et kogemused ja õppetunnid, mis on saadud demokraatiale üleminekust laienemis- ja naabruspoliitika raames, võivad aidata välja selgitada parimad tavad, mida võiks kasutada muude demokratiseerimisprotsesside toetamiseks ja tugevdamiseks üle maailma;
53. kordab sellega seoses oma nõudmist komisjonile töötada välja demokraatia toetamise ELi suunised;
54. soovib ELil rohkem pingutada selle nimel, et töötada välja laiahaardelisem demokratiseerimisprotsesside käsitus, mille puhul on vabad ja õiglased valimised vaid üks mõõde, et aidata ülemaailmselt kaasa demokraatlike institutsioonide tugevdamisele ja üldsuse usalduse suurendamisele valimisprotsesside vastu;
55. peab kiiduväärseks kaheksat valimisvaatlusmissiooni ja kaheksat valimisekspertide missiooni, mille EL lähetas 2016. aastal maailma eri kohtadesse; rõhutab tõsiasja, et EL on alates 2015. aastast kokku lähetanud 17 valimisvaatlusmissiooni ja 23 valimisekspertide missiooni; kinnitab oma poolehoidu ELi jätkuvale valimisprotsesside toetamisele ning valimistega seotud abi osutamisele ja siseriiklike vaatlejate toetamisele; pooldab ja toetab sellega seoses täielikult demokraatia

toetamise ja valimiste koordineerimise rühma tööd;

56. tuletab meelde, kui olulised on valimisvaatlusmissioonide aruannete ja soovitude nõuetekohased järelmeetmed, mis aitavad suurendada nende mõju ja tugevdada ELi toetust demokraatlikele standarditele asjaomastes riikides;
57. kiidab heaks komisjoni, Euroopa välisteenistuse ja liikmesriikide poolt praeguse inimõiguste ja demokraatia tegevuskava raames võetud kohustuse teha kindlamat ja järjepidevamat koostööd kolmandate riikide valimiskomisjonide, parlamentaarsete institutsioonide ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega, et aidata kaasa nende võimestamisele ja seega demokraatlike protsesside tugevdamisele;
58. rõhutab, et laienemispoliitika on üks jõulisemaid vahendeid demokraatlike põhimõtete ja inimõiguste austamise tugevdamiseks, pidades silmas praegusi poliitilisi arenguid kandidaat- ja potentsiaalsetes kandidaatriikides; kutsub komisjoni üles suurendama jõupingutusi, et toetada demokraatliku poliitilise kultuuri tugevdamist, õigusriigi põhimõtte austamist, meedia ja kohtusüsteemi sõltumatust ning korrupsioonivastast võitlust neis riikides; väljendab oma veendumust, et läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika keskmes peaks endiselt olema inimõiguste ja demokraatia põhimõtete kaitsmine, aktiivne edendamine ja jõustamine; kordab tõsiasi, et inimõiguste ja demokraatia kaitsmine, aktiivne toetamine ja jõustamine on nii partnerriikide kui ka ELi huvides; rõhutab lisaks sellele, et EL peab täitma oma partnerite ja eelkõige naaberriikide ees võetud kohustust toetada majanduslikke, sotsiaalseid ja poliitilisi reforme, kaitsta inimõigusi ning aidata luua õigusriik, kuna see on parim vahend rahvusvahelise korra tugevdamiseks ja stabiilsuse tagamiseks ELi naabruses; tuletab meelde, et Vahemere Liit saab kujundada ja peaks kujundama poliitilist dialoogi kõnealuses valdkonnas ning toetama tõhusat inimõiguste ja demokraatia kava piirkonnas; tuletab meelde, et kõik riigid, kes soovivad ühineda Euroopa Liiduga, peavad täielikult tagama inimõigused ja täitma rangelt Kopenhaageni kriteeriume, mille täitmata jätmine võib kaasa tuua läbirääkimiste peatamise;
59. rõhutab, et rahu kindlustamine hõlmab jõupingutusi konfliktide ennetamiseks ja vähendamiseks ning poliitiliste, sotsiaal-majanduslike ja julgeolekuintitutsioonide vastupidavuse tugevdamiseks, et pikas perspektiivis luua alus kestlikule rahule ja arengule; rõhutab, et õigusriigi, hea valitsemistava ja inimõiguste edendamine on rahu säilitamise alus;

Kõikehõlmava ja ühtse inimõiguste ja demokraatia toetamise käsituse tagamine ELi poliitikameetmete kaudu

60. võtab teadmiseks ELi aastaaruande vastuvõtmise inimõiguste ja demokraatia kohta maailmas 2016. aastal; peab aastaaruannet hädavajalikuks vahendiks, et kontrollida ELi üleilmset poliitikat inimõiguste ja demokraatia valdkonnas, anda selle kohta teavet ja seda arutada, ning väärtuslikuks vahendiks, mis annab põhjaliku ülevaate ELi prioriteetidest, jõupingutustest ja probleemidest selles valdkonnas ning mida saab kasutada täiendavate võimaluste leidmiseks, et neid tõhusalt käsitleda;
61. kordab jõuliselt oma kutset komisjoni asepresidendile ja kõrgele esindajale osaleda koos Euroopa Parlamendi liikmetega aasta jooksul kahel täiskogu istungil toimuval arutelul, millest esimene korraldatakse aastaaruande tutvustamisel ja teine parlamendi asjaomase raporti käsitlemiseks; kordab pideva institutsioonidevahelise dialoogi

tähtsust, eelkõige parlamendi kiireloomuliste inimõigustealaste resolutsioonide järelmeetmete küsimuses; tuleb meelde, et kirjalikud vastused on institutsioonidevahelistes suhetes samuti väga tähtsad, sest need tagavad süsteemsed ja põhjalikud järelmeetmed kõikidele parlamendi tõstatatud küsimustele ning seega aitavad kaasa koordineerimise tõhustamisele; palub, et komisjoni asepresident ja kõrge esindaja ning Euroopa välisteenistus vastaksid kirjalikult vastatavatele küsimustele põhjalikult ning käsitleksid tõstatatud inimõigustealaseid küsimusi asjaomaste riikidega peetavate kõrgeima taseme dialoogide raames;

62. kiidab Euroopa välisteenistust ja komisjoni ammendavate aruannete eest ELi tegevuse kohta inimõiguste ja demokraatia valdkonnas 2016. aastal; on siiski seisukohal, et inimõiguste ja demokraatia aastaaruande praegust vormi saab parandada, pakkudes paremat ülevaadet ELi meetmete konkreetse mõju kohta inimõigustele ja demokraatiale kolmandates riikides;
63. kordab oma seisukohta, et ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilise raamistiku ja esimese tegevuskava vastuvõtmine 2012. aastal oli ELi jaoks oluline verstapost, mis tähistas inimõiguste ja demokraatia seadmist liidu välissuhete keskmesse; peab kiiduväärseks nõukogu 2015. aasta juulis vastu võetud uut ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2015–2019) ja selle vahekokkuvõtet 2017. aastal; palub komisjoni asepresidendil ja kõrgel esindajal, Euroopa välisteenistusel, komisjonil, nõukogul ja liikmesriikidel tagada kehtiva tegevuskava tulemuslik ja ühtne elluviimine, sealhulgas tõelise koostöö kaudu kodanikuühiskonna organisatsioonidega; rõhutab, et liikmesriigid peaksid andma aru selle kohta, kuidas nad on kava rakendanud; juhib erilist tähelepanu sellele, kui oluline on suurendada inimõiguste austamise ja demokraatia edendamiseks maailmas kasutatavate vahendite tõhusust ja saavutada nende maksimaalne kohalik mõju;
64. kordab oma seisukohta, mille kohaselt on inimõiguste ja demokraatia tegevuskava sidusaks ja järjepidevaks edendamiseks vaja liikmesriikide ja ELi institutsioonide vahelist kindlat üksmeelt ja tõhusat koordineerimist, samuti tõelist koostööd kodanikuühiskonna organisatsioonidega kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil; toonitab kindlalt, et liikmesriigid peaksid võtma tegevuskava ja ELi strateegilise raamistiku rakendamisel suurema isevastutuse ning kasutama neid eeskujuna inimõiguste ja demokraatia edendamisel kahepoolset ja mitmepoolset;
65. tunnistas Euroopa Liidu inimõiguste eriesindaja Stavros Lambrinidise tähtsat rolli ELi nähtavuse suurendamisel ning suurema tulemuslikkuse saavutamisel inimõiguste ja demokraatia põhimõtete kaitsmisel ja edendamisel maailmas ning rõhutab tema ülesannet edendada ELi inimõigustealase poliitika ühtset ja sidusat elluviimist; väljendab heameelt ELi eriesindaja volituste pikendamise üle 28. veebruarini 2019 ning kordab oma nõudmist muuta need volitused alaliseks; soovib sellega seoses anda ELi eriesindajale algatusõigused, suurendada tema avalikku nähtavust ja tagada talle täieliku potentsiaali ärakasutamiseks piisavalt töötajaid ja rahalisi vahendeid; soovib lisaks, et ELi eriesindaja suurendaks oma tegevuse, kavade, eduaruannete ja ülevaadete läbipaistvust;
66. märgib, et ELi inimõiguste eriesindaja tööst ja mõjust saab ainult osalise ülevaate inimõigusi käsitleva aastaaruande läbivaatamise, tema sotsiaalmeediakonto ja kättesaadavate kõnede kaudu;

67. pooldab täielikult inimõigustealaseid riigistrateegiaid, mis kohandavad ELi meetmed riikide eri olukordadele ja vajadustele vastavaks; kordab oma nõudmist tagada Euroopa Parlamendi liikmetele juurdepääs strateegiate sisule; rõhutab kindlalt, et individuaalsete kolmandate riikide suhtes rakendatava poliitika kujundamise kõikidel tasanditel on tähtis võtta arvesse inimõigustealaseid riigistrateegiaid; kordab, et inimõigustealased riigistrateegiad peaksid olema vastavuses ELi meetmetega, mida rakendatakse igas riigis sõltuvalt konkreetsetest oludest, ning need strateegiad peaksid sisaldama mõõdetavaid edunäitajaid ja võimalust neid vajaduse korral kohandada;
68. pooldab kõikides ELi delegatsioonides ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonides inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse kontaktisikute ametisse nimetamist; tuletab meelde oma soovitus komisjoni asepresidendile ja kõrgele esindajale ning Euroopa välisteenistusele töötada välja selged tegevussuunised kontaktisikute rolli kohta delegatsioonides, et nad saaksid parandada kvaliteeti, toimida tõeliste inimõiguste valdkonna nõunikena ja teha oma tööd tulemuslikult;
69. tunnistab, et kolmandate riikidega peetavad inimõigustealased dialoogid võivad olla tõhusad kahepoolse suhtluse ja koostöö vahendid inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks; kiidab heaks inimõigustealaste dialoogide alustamise järjest rohkemate riikidega; peab kiiduväärseks ja innustab suurendama kodanikuühiskonna osalemist ettevalmistavates dialoogides; kordab oma nõudmist töötada välja kõikehõlmav mehhanism, mille abil saab jälgida inimõigustealaste dialoogide toimimist ja tulemusi läbi vaadata;
70. tuletab meelde ELi lubadust seada inimõigused ja demokraatia oma suhetes kolmandate riikidega kesksele kohale; rõhutab seetõttu, et inimõiguste ja demokraatia põhimõtete, sealhulgas rahvusvahelistes lepingutes sisalduvate inimõigusi käsitlevate tingimusklausele edendamist tuleb toetada kõikides ELi poliitikavaldkondades, millel on välismõõde, näiteks laienemis- ja naabruspoliitikas, ühises julgeoleku- ja kaitsepoliitikas ning keskkonna-, arengu-, julgeoleku-, terrorismivastase võitluse, kaubandus-, rände-, justiits- ja sisepoliitikas;
71. tuletab meelde, et sanktsioonid on oluline vahend ühises välis- ja julgeolekupoliitikas; nõuab tungivalt, et nõukogu rakendaks ELi õigusaktides ette nähtud sanktsioone, kui neid peetakse vajalikuks ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkide saavutamiseks, eelkõige inimõiguste kaitsmiseks ning demokraatia tugevdamiseks ja toetamiseks, tagades samas, et need ei avalda mõju tsiviilelanikkonnale; palub, et need sanktsioonid oleksid suunatud inimõiguste rikkumiste eest vastutavatele ametnikele, et karistada neid nende kuritegude ja kuritarvituste eest;
72. võtab teadmiseks komisjoni pingutused täita oma kohustust ja lisada inimõigustealased sätted oma seadusandlike ja muude kui seadusandlike ettepanekute, rakendusmeetmete ning kaubandus- ja investeerimislepingute mõjuhinnangutesse; nõuab tungivalt, et komisjon parandaks mõjuhinnangute kvaliteeti ja põhjalikkust ning tagaks inimõigustealaste küsimuste süsteemse lisamise seadusandlike ja muude kui seadusandlike ettepanekute teksti;
73. väljendab veel kord oma täielikku toetust ELi kindlale pühendumusele aidata kaasa inimõiguste ja demokraatia põhimõtete edendamisele, tehes koostööd ÜRO struktuuride ja ÜRO spetsialiseeritud asutuste, Euroopa Nõukogu, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE), Majanduskoostöö ja Arengu

Organisatsiooni (OECD) ning selliste piirkondlike organisatsioonidega nagu Kagu-Aasia Rahvaste Assotsiatsioon (ASEAN), Lõuna-Aasia Piirkondliku Koostöö Assotsiatsioon (SAARC), Aafrika Liit, Araabia Liiga ja teised, kooskõlas ELi lepingu artiklitega 21 ja 22;

74. rõhutab, et uues tegevuskavas sätestatud kaugeleulatuvate eesmärkide täitmiseks peab EL nägema ette piisavad vahendid ja asjatundlikkuse nii delegatsioonide ja peakorterite spetsiaalsete inimressursside kui ka kättesaadavate rahaliste vahendite kujul;
75. kordab lisaks, et ELi aktiivne ja järjepidev osalemine kõikides ÜRO inimõigustealastes mehhanismides, eriti ÜRO Peaassamblee kolmandas komitees ja ÜRO Inimõiguste Nõukogus on äärmiselt tähtis; tunnustab Euroopa välisteenistuse, ELi delegatsioonide New Yorgis ja Genfis ning ELi liikmesriikide püüdlusi suurendada ELi ühtsust inimõigustega seotud küsimustes ÜRO tasandil; ergutab ELi rohkem pingutama, et muuta oma häääl kuuldavaks, hoogustades muu hulgas üha rohkemate piirkondadevaheliste algatuste elluviimist ning olles resolutsioonide kaastoetaja ja eestvedaja; rõhutab, et ELi juhid peavad nõudma ÜRO reformimist eesmärgiga suurendada normidel põhineva mitmepoolse süsteemi mõju ja tugevust ning tagada tõhusam inimõiguste kaitse ja rahvusvahelise õiguse edendamine;

o
o o

76. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ELi inimõiguste eriesindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO Julgeolekunõukogule, ÜRO peasekretärile, ÜRO 70. Peaassamblee presidendile, ÜRO Inimõiguste Nõukogu presidendile, ÜRO inimõiguste ülemvolinikule ning ELi delegatsioonide juhtidele.